JAV LB Švietėjo premija – Faustui Stroliai

Faustas Strolia

Jungtinio choro ir styginių ansamblio koncertas. Diriguoja Faustas Strolia.

Nuotraukos iš Fausto Strolios asmeninio albumo

LAIMA APANAVIČIENĖ

Faustas Strolia. Turbūt nerasime Čikagos apylinkėse lietuvio, kuris nebūtų girdėjęs šio žmogaus vardo. Ką ten Čikagoje! Jį pažįsta JAV lietuviai nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno, o ir Lietuvoje šį vardą žino tie, kas susiję su muzika. Pasaulio lietuvių dainų švenčių Lietuvoje ir išeivijoje dalyvis, kompozitorius, dirigentas, chorvedys, išeivijos lituanistinių mokyklų muzikos mokytojas – kažin ar visas jo pareigybes išvardinau? Tikriausiai nesuklysiu pasakius, kad, nepaisant to, kokias pareigas jis turėjo, šalia jo visada sukosi jaunimas. Ir nors pastaruoju metu sveikata nebeleidžia užsiimti aktyvia veikla, jo daugiau kaip 40-ties metų veikla neliko pamiršta. Prisimindama jo aktyvią veiklą ir norėdama padėkoti už didžiulį indėlį į jaunimo muzikinį auklėjimą, už ilgametį darbą su lietuvišku jaunimu JAV LB Švietimo taryba nutarė maestro Faustui Stroliai skirti Švietėjo premiją, kuri jam bus įteikta Lietuvių Fondo suvažiavimo metu š. m. gegužės 3 d. Pasaulio lietuvių centre. Premijos mecenatas – Lietuvių Fondas.

Kompozitoriaus, dirigento, pedagogo Juozo Strolios ir dainininkės Zentos Grubaitės vidurinysis sūnus Faustas į šį pasaulį pasibeldė vidurziemy – 1931 m. vasario 28 d. Abu tėvai buvo S. Šimkaus konservatorijos auklėtiniai, 1927 m. Klaipėdoje sumainę žiedus. Šeimoje tuo metu jau lakstė vyriausias sūnus – trimetis Vytautas. Nuo pat mažens abu brolius, o ir 1937 metais gimusį jauniausią brolį Herkulį, supo muzikinė aplinka. Tad turbūt nieko keisto, kad Faustas jau nuo šešerių metų pradeda mokytis smuikuoti pas Šiaulių muzikos konservatorijos dėstytoją Povilą Matiuką. Su muzika visą gyvenimą buvo susiję ir broliai Vytautas ir Herkulis. Atrodo gyvenk, muzikuok, ko daugiau reikia?

Tačiau muzikinė veikla nutrūko, kai visa šeima atsidūrė gausių pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Teko patirti ir kasdieninės duonos stygių, ir Drezdeno miesto tragedijos košmarą, ir visišką rytojaus nežinią. Toli liko gimtieji namai. Tačiau berniukų tėvas nusprendžia – jo sūnūs turi mokytis muzikos – ir pats imasi mokytojo vaidmens: moko juos smuikuoti, gilina teorijos muzikos žinias. Mama sūnus ir kitus lietuviukus mokė skambinti pianinu.

Muzikos pamokos nepraėjo veltui. Gabus muzikai Faustas buvo pastebėtas, ir jau 1949 metais dvylikamečio berniuko griežimą transliavo Londono BBC radijas. Dar būnant Vokietijoje F. Strolia vargonininkavo ir vadovavo chorams, dirbo mokytoju sekmadieninėje mokykloje, su įvairiais koncertais aplankė daugybę Vokietijos vietovių.

Tačiau ,,namų mokyklos" neužteko. Faustas mokėsi Romos popiežiškajame bažnytinės muzikos institute, o atvykus į Čikagą prasidėjo jo naujas gyvenimo tarpsnis. Čikagos konservatorijos kolegijoje 1970 metis jis įgijo muzikos pedagogo bakalauro, o 1972-aisiais jam buvo įteiktas magistro diplomas.

F. Strolia aktyviai įsijungė į muzikinį gyvenimą: ėmėsi vadovauti bažnytiniam chorui, vyrų oktetui, beveik 25 metus mokė dainų Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje. Ir tai nebuvo vienintelė lituanistinė mokykla, kurioje jis dirbo. F. Strolia mokė muzikos Lemonto parapijų pradžios mokyklose, vasaros jaunimo stovyklose pas lietuvius tėvus marijonus ir kitose stovyklose. Penkerius metus dirbo su Čikagos Lietuvių Opera, meno ansambliu ,,Dainava" bei kitais ansambliais, jaunimo choru ,,Audra", septynerius metus vadovavo dr. Leonido Rago suburtam Čikagos lietuvių entuziastų styginių ansambliui, buvo Kanados ir JAV lietuvių dainų švenčių dirigentas, vicepirmininkas (1991). Visko neįmanoma išvardinti.

Šalia lietuviškų darbų jo laukė ir amerikiečių įstaigos – F. Strolia net 37 metus vargonininkavo, vadovavo chorui ir dirbo muzikos mokytoju Amerikos parapinėse mokyklose. 1960 metais F. Strolia pakviečiamas vadovauti Lietuvos Vyčių chorui. Lietuvos Vyčių choristai – tai Amerikoje gimę lietuviai, patys mažai arba visai jau nekalbantys lietuviškai, dainuodavo lietuviškas dainas ir savo pasirodymais amerikiečių parapijose daug dešimtmečių garsindavo Lietuvos vardą. 1996 m. spalio 13 d. Lietuvos Vyčių pažymėjo savo gyvavimo 80-mečio jubiliejų. Ta proga surengto koncerto metu skambėjo A. Pociaus, B. Jonušo, J. Stankūno, A. Aleksio, F. Strolios harmonizuotos ir originalios dainos, JAV ir Lietuvos himnai. Jubiliejinis koncertas vyko Brighton Park Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje, kur didelis būrys susirinkusių klausytojų plojimais dėkojo už lietuviškai atliktus kūrinius.

F. Strolia reiškėsi ir kaip kompozitorius: kurdavo muziką lietuviškoje spaudoje pasirodžiusiems eilėraščiams, o jaunimo prašomas – ir dainas skautų stovykloms. Pasakojama, kad kartą pabudęs iš miego jau po vidurnakčio, tarsi pačios Švč. Mergelės Marijos paskatintas, parašė Apreiškimo giesmės Šiluvos Marijai angliškus žodžius, muziką ir akompanimentą. Lietuvos Vyčiai šią giesmę per internetą paskleidė visoje Amerikoje. Nuo to laiko nė vienas Lietuvos Vyčių metinis seimas neapsieina be šios giesmės, o 2003 metų spalį ši giesmė buvo atliekama Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje per F. Strolios kūrybos koncertą, kuriame dalyvavo ir devyni Vilniaus chorai. 2006 m. Maestro 75-mečio proga Vilniuje įvyko autorinis F. Strolios koncertas.

Sunki liga sustabdė įprastąjį darbų ir asmeninio gyvenimo ritmą. Laimė, namuose visada šalia buvo ir yra žmona Teresė, dažnai aplanko keturi sūnūs ąžuolai.

Didžiuliai F. Strolios darbai neliko nepastebėti. Jis apdovanotas ordinu ,,Už nuopelnus Lietuvai" Karininko Kryžiumi, Kultūros komisijos Muzikos premija. Jį garbės žymenimis įvertino Vydūno jaunimo fondas (1982), Balzeko lietuvių kultūros muziejus (1984), Lietuvos vyčiai (1985). 1986 metais jis gavo PLB Kultūros komisijos Muzikos premiją, o 1991-ais Lituanistikos pedagoginio instituto garbės diplomą. 1996 apdovanotas ,,Šaulių žvaigžde".

Kad ir kiek pareigų turėjo maestro F. Strolia, ryškiausią žymę jo veikloje paliko, be jokios abejonės, darbas su jaunimu. Sakoma, kad mokytoją atpažinsi savo mokiniuose. Kas dabar suskaičiuos, kiek mokinių F. Strolia atvedė į muzikos pasaulį? Jo darbas su lietuvišku jaunimu ir jaunimo organizacijomis yra sektinas pavyzdys. Sveikindami Maestro su dar vienu apdovanojimu dėkojame už jo ilgametį darbą, už gyvą meilės tėvynei palaikymą, už lietuviškos dainos ir lietuviško žodžio sklaidą ir linkime Jam geros sveikatos ir ilgiausių metų.

Faustas Strolia su žmona Terese Šv. Kazimiero bažnyčioje.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.